

טיב הקהילה

זאתהנן
י"ג אב תשפ"ד
 זמני הרלקת הגרות ומצ"ש
 הרדה"ג 6:46
 מוצש"ק 8:00
 ר"ת 8:38
 סוף זמן קריאת שמע ותפילה
 סוק"ש א' 8:35 | סוק"ת א' 9:57
 סוק"ש ב' 9:21 | סוק"ת ב' 10:28
הזמנים לפי שעות קיץ |
 גילוי מס':
742

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

ה' על דרך זה אלא עמי הארץ והנשים והקטנים שמחנכין אותן לעבוד מיראה עד שתראה דעתן ועבודו מאהבה, ע"ל. הרי לך מדבריו שעל אף שבירי לבב יודעים שהעבודה צריכה להיעשות לשם שמים אין לנו לשלול הפיתוי לעבודה שלא לשמה לאלו שדעתם עדיין קצרה וקשה להם לקבל עליהם עול מלכות שמים ולעבוד את ה' רק לשם שמים.

בתחבולה כעין זו המשכתי פעם את לבו של בחור צעיר לתורה, היה זה אחר שידידו רפו מן

התורה, ובקשו ממני להלהיב שוב את לבו לתורה, לא הלכתי במזלות ממנו, ולא פתחתי לפניו ספרי יראה ומוסר המדברים מעונש הבטלה ומחובת ניצול הזמנים לתורה, שכן הבנתי שגם עד כה יודע הבחור מחובתו זו, ואם בכל זאת רפו ידיו, אות הוא שאין לבו מסודה בידו, ולא יועילו כל התוכחות על כן פתחתי עמו בדברים וביקשתי שלא יתבייש מלומר לי את האמת מה הם שאיפותיו ורצונותיו בחיים והאין נראה לו שיהיה ביכולתו להשיגם והיה ה' בסעדי והבחור התרצה לומר לי, שהוא בוחר ב'כבוד'! זוהי משאלת חייו! ומי לדעתך זוכה בכבוד? התענייני על אצלו, 'עשירי' השיב הבחור. והמשך להרצות לפני את תוכניותיו האין יזכה ברבות הימים להיות עשיר, כי בדעתו מתחילה לעבוד כמה שנים כדי לצבור סך מעות מסויים, ואז יהיה ביכולתו לעסוק במ"מ עם אלו המעות עד שיזכה להרבות הון, ויהיה שמעו נשמע בכל הארץ כי היו נגיד ונדיב המתירים סכומים נכבדים לצדקה, וכל מהלי המוסדות יזימו אותו לבקר בהיכליהם ויתנו לו שבח ויקר לעיני התלמידים על פעלו הטוב.

לשמע דבריו הבנתי כבר שהמלאכה המוטלת עלי היא להמיר כבוד בכבוד, היינו שבמקום שיתאוה לכבוד העושר יתאוה לכבוד התורה, אולם לפלא היה בעיני למה לא בחר הבחור מלכתחילה בכבוד התורה, שהרי כל הסובבים את הבחור היו יראים ושלמים שללא ספק היתה הערכתם לתלמידי חכמים יותר מהערכתם לעשירים, וכששאלתי על כך להבחור השיב לי שבפועל הוא רואה שהערכתם לעשירים יתירה היא שכן במז עניו ראה שכל רבני הישיבה - שהיו למעשה הדמויות לחינוכו - כיבדו את העשירים המבגרים בשיבה הרבה יותר ממה שהם מכבדים את הבחורים השוקדים על תלמודם ללא הרף.

כעת לא היה עלי כי אם להפריך טענתו, אולם ברגעים הראשונים הרגשתי שאין לי פה להפריך את דבריו, שהרי אי אפשר להכחיש את המציאות, והרי הבחור אומר שכה היה מעשה וכך ראו עיניו. אולם אז הבריק השי"ת רעיון במוחו, ואמרתי לו, גם אם אכן כדברך כן היה ובפועל כיבדו את העשירים יותר ממה שכיבדו את הבחורים, יכול אני להבטיח אותך שבלבם פנימה מוקירים אותך ואת יתר הבחורים יותר מן העשירים, שהרי כל הכבוד שהם נותנים להעשירים הוא רק מפני שהם מטיבים עם הבחורים ההוגים בתורה, הרי אומר שהבחור הלומד הוא העיקר אצלם וכיון שכן הם דואגים לצרכיו, והעשיר הוא רק תפל אצלם ועתה אמור נא לי, במה אתה בוחר בעיקר או בטפל?
 דבריי עשו רושם על הבחור, ומיד שינה את שאיפותיו וחזר ללון בעומקה של תורה.

מתוך שלא לשמה בא לשמה

וּשְׁמֵרְתֶּם וְעִשִּׂיתֶם כִּי הוּא חֻמְתְּכֶם וּכְיִנְחָתְכֶם לְעֵינֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן אֶת כָּל הַחֻקִּים הָאֵלֶּה וְאָמְרוּ רַק עִם חֻקֵּי וְנִבְנִין הַגּוֹי הַגָּדוֹל הַזֶּה: ה.ו.

ופירש"י: בזאת תחשבו חכמים ונבונים לעיני העמים:

דברי רש"י אלו מעוררים פליאה, שכן הטעם שעלינו לשמור את משפטי התורה הוא כי זהו רצון בוראנו ומחובתנו לקיים רצונו, ולא לשום מטרה אחרת, ולמה אם כן פתחה התורה לשום מטרה אחרת, ולמה אם כן פתחה את האומות, ולדעתה 'מתכבד' האיש הישראלי בזה שהגויים מעריצים אותו, ודבר זה דרישה בעי, שהרי אחר שקבלו ישראל את התורה נתקיים בהם הבטחת בוראנו (שמות יג. ה) 'והייתם לי סגולה מכל העמים, והאומות כלפי ישראל הם כבעלי חיים בפני האדם, ואם כן מה כבוד הוא זה לישראל שהאומות מעריצים אותם הלאו עיקר הכבוד הוא בגדול המוקיר ולא באלו שאינם ראוים אפילו לתואר 'אדם' (ראה יבמות סא.) וכסוסים נידמו, כדכתיב (יחזקאל כג. כ): 'זרמתם סוסים זרמתם'.

ובדרך המוסר יש לומר, שהכתוב מדבר לאנשים מישראל שדעתם עניה מאוד, ומרוב טיפשותם אינם מבינים את רום מעלתם עד שנדמה להם שהגויים שיש להם מכל טוב עולם הזה הם המאושרים והמכובדים, ומפני להט הערכתם לעיני עולם הזה מואסים הם בקיום התורה, ובלימודה, עד שאי אפשר לשבר אונם ולהביאם לידי ידיעת האמת שהוא זה המאושר האמיתי, וגלתה תורה שבמצב כזה הן עדיף לפתותם ולהמשיכם לתורה אפילו באמצעים שאינם לשמה, כי בלאו הכי יתדרדרו מאוד, וראתה התורה לנכון להורות האין יכולים להמשיך אותם לתורה, וגילתה שאין לשלול לכך אפילו אמצעים פחותים ביותר, ומותר גם לומר לו שיוזכה להתכבד ע"י המכובדים לפי דעתו, על אף שזה נראה כמי שמסכימים עמם שהגוי הוא מהולל, וגם נעשים כאמורים להם שתורה צריכים ללמוד שלא לשמה, הכל מותר וגם צריך במקום שאי אפשר להעשיר את דעתם ובלבד שיתחילו להגות בתורה. ואחר שכבר יהו בתורה כבר תתרחב דעתם וברבות הימים יתקיים בהם מקרא שכתוב (תהלים יג. ח) 'תורת ה' תמימה משיבת נפש, עדות ה' נאמנה מחכימת פת' וגם אם לא יזכו במהרה לתורה לשמה כבר לא יהיו פניותיהם פחותים כל כך, וככל שיחלפו הימים יתעדו הנפשות יותר ויותר עד שיזכו והמאור שבתורה יקרם אל השי"ת ויזכו גם לתורה לשמה.

ומן הראוי להעתיק את לשונו של הרמב"ם (הלכות תשובה פ"ק י. הלכה א) שמשם תמצא כדברינו, כי שונים הפחותים מן הבני דעת שאי אפשר לזרזם לתורה אלא מתוך שלא לשמה, וז"ל: 'אל יאמר אדם הריני עושה מצוות התורה ועוסק בהכמתה, כדי שאקבל כל הברכות הכתובות בה, או כדי שאזכה לחיי העולם הבא, ואפרוש מן העבירות שהזהירה תורה מן, כדי שאנצל מן הקללות הכתובות בתורה, או כדי שלא אכרת מחיי העולם הבא, אין ראוי לעבוד את ה' על הדרך הזה, שהעובד על דרך זה הוא עובד מיראה, ואינה מעלת הנביאים ולא מעלת החכמים, ואין עובדים

טיב המערכת

• וצדקה תהיה לנו •

הגמרא אומרת שיש אפשרות שאשה תתן לאיש מתנה ובכך היא מתקדשת להיות אשתו, אם הוא אדם חשוב, אז העובדה שהוא מסכים לקבל מתנה הגאה היא מתקדשת לו, כיוצא בזה כל מי שזכה להיות הורה או סגן לילדים יודע שלפעמים אנחנו נותנים לילד לעשות משהו כדי לתת לו הרגשה טובה, למרות שאנחנו היינו עושים בעצמנו את אותה פעולה בידו מהירות וביותר יעילות, אבל אנחנו מוכנים לוותר מהנחות שלנו כדי לתת למי שהוא קטן מאיתנו את ההרגשה הטובה שהוא מטיב עמו.

התורה אומרת לנו 'כי ישאלך בנך: מה העדות והחוקים המשפטיים אשר ציוה ה' אלוקיני אתכם? ואמרת לבנך עבדים היינו לפרעה במצרים וכו' וכו' ואוהנו הוציא משם... ויצונו לעשות את כל החוקים... לטוב לנו כל הימים... וצדקה תהיה לנו כי נשמר לעשות את כל המצוה הזאת, עלינו להבין מה פירוש הפסוק 'וצדקה תהיה לנו כי נשמר לעשות את כל החוקים? אנחנו מכירים את המושג הפשוט של צדקה כאשר אנחנו מעניקים משלנו לאחרים, אבל כאן התורה מביאה את המושג צדקה במובן השני שלו.

כשאדם עושה מצוה הוא מרגיש שהוא עושה כביכול 'טובה לקב"ה, גם אם לא ממש טובה, אבל הוא עושה את רצונו, אבל כאן התורה מגלה לנו דבר חדש, הקב"ה עושה את צדקה בכך שהוא נותן לנו 'לעשות את כל החוקים, כמאמר התנא 'דצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, וכך מובא בזהר הקדוש כי בשעה שהקב"ה אוהב את האדם הוא שולח לו דרוק, ומזו הדרוק? עני שיזכה בו, ומיד נרשם בפניו המצוה כחוט של חסד, וזה צריך להיות ההסתכלות שלנו, בכל מצוה ומעשה טוב שלנו אנחנו צריכים לזכור שלא אנחנו עושים טובה לקב"ה אלא להיפך, הוא עושה עמנו טובה וחסד, כמו ששמענו את החפץ חיים שהיה אומר לקב"ה: רבש"ע אתה נתת לי את המשנה ברורה, חפץ חיים שמירת הלשון, אהבת ישראל, ומה אני נותן לך?!

(על טיב שני האמרים בין המצרים)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב
 באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני שיחות: 0534-100024

תיקון חצות

א. תניא רבי אליעזר אומר שלש משמרות הוי הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקב"ה ושואר כארץ, שנאמר ה' ממרום ישא ומשמעון קדשו וגו', שאוג ישאג על נוהו, ואיחר נמי אמר רב שמואל בר מרתא משמיה דרב שלש משמרות הוי הלילה ועל כל משמר ומשמר הקב"ה אומר או לבני שבענותיהם החרבתי את ביתי ושפתי את היכלי והגלית לבין אומות העולם (ברכות ג.)

ב. וראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג באותה שעה, ולשפוך תחנונים על חורבן בית המקדש, כמו שנאמר קומי רוני בלילה לראש האשמורות (ראש ס"ב.)

ג. המשכים להתחנן לפני בורא, יכוין לשעות שמשתנות המשמרות, שהן בשליש הלילה, ולסוף שני שלישי הלילה, ולסוף הלילה, שהתפילה שיתפלל באותן השעות על החורבן ועל הגלות רצויה (ש"ע ס"א ס"ב.)

ד. המקובלים האריכו מאוד בגודל מעלת קימת חצות כי רבה היא וכבר נדפס בסידורים סדר ההנהגה ע"פ כתבי האר"י ז"ל, והעת להתאונן על החורבן נכון יותר שיהיה קודם חצות מעט, ומחצות ואילך יעסוק בתורה ואחר התיקון שיעור משניות קודם לכל דבר, ואם זכה לחכמת האמת עת ההיא מסוגלת מאוד (ס"ב סק"ט.)

ה. ראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש, אבל התורה והתפילה יהיה בשמחה (ס"ג ס"ב סק"ט.)

ו. ועל פי זוהר והמקובלים הוא חיוב ואין מקום לחלק בין ת"ח לשאר העם (טיב הלכה.)

ז. ומתראוי לציין דברי הש"ע"ל וס' תפיא (סק"א) שהביא בשם הבר"כ, דמי שקם בעת שהציבור אומרים סליחות ויהיה צריך לבטל תקון חצות טוב שיאמר תקון חצות כסדר האר"י ז"ל, שהוא עיקר גדול יותר מהסליחות עכ"ל, והוא דבריו הלכה גם בספר בא"ח ובה"ת ועיין בספר ש"ת שלמת חיים (לפני הרי"ח זונפלד זצ"ל) שנשאל למה אין המטנן כן, וז"ל עיני חצות הוא מכלל הדברים שאין להם שיעור, אם ירצה לצאת בזה, יאמר מזמור על נהרות בבל, ועוד מזמור לאסף, וכי לא נמצא בהסליחות הרבה התעוררות על גלות השכינה והצדיקים ובלבד שיוכין לבו לשמים לא יחסר לו שום דבר עכ"ל (ש"ס.)

ח. ומלפנים היו הרבה שעסקו בעבודה זו, לאוקמי שכינתה מעפרא ולומר תקון חצות והיום מחמת חולשת הדורות כמעט שנשכח עבודה זו, ועל זה צועק השכינה הקדושה (פיוט של האלשיך ד"ל) בבית ישראל ראיתי שפורית, אין איש שם על לב שלמה אהרה כעושה, כקוד גנוי, כגד הדחיה וכו', ולכן בודאי כל דורש ומבקש ה' צריך ע"פ מדי פעם לומר תקון חצות וכן אנשים שהם בין כך ערים בשעת חצות או שקמים באמצע הלילה בגלל איזה סיבה [כגון שהולידו בוכים וכו'] דיש להם לומר תקון חצות, או ע"פ קאפיט"ל על נהרות בבל, וכמו שהבאת לעיל מדברי הגר"ח זונפלד, שתקון חצות אין לו שיעור, ובאמרת קאפיט"ל אחד, הרי כבר

טיב הבנין

הטעם ששבת נחמו הוא תמיד בפרשת ואתחנן

משלים להתפלל סכום התפילות הנדרש, נחשב אז שהתקבל עתה למפרע כל התפילות שהתפלל על ענין זה, כי רק על ידי כל התפילות יחד, היה יכול לפעול ענין זה.

ודבר זה רואים אצל משה רבינו, שהיה צריך להתפלל סכום של תקט"ז תפילות על ענין כניסתו לארץ ישראל, ודוקא אם היה מתפלל כל סכום התפילות ממש, היה נשלם סכום התפילות, ואז היה מתקבל למפרע כל התפילות שהתפלל על ענין זה. אמנם לפני שהתפלל התפילה האחרונה ממש, התפילה התקט"ז, אמר לו הש"ת (ג' כו) רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה, והיינו שלא יתפלל את התפילה האחרונה התקט"ז, מאחר שגנוד עליו שלא יכנס לארץ.

ורואים מזה גודל כח התפילה, שאם היה משה מתפלל התפילה האחרונה הזאת, כביכול היה מוכרח שיתקבל כל תפילותיו ויכנס לארץ, הגם שגנוד עליו שלא יוכל להיכנס. אך הש"ת אמר למשה, שלא יתפלל התפילה הזאת.

הוראה לדורות שלא להתיימש מהתפילה

והוא מה שאמר משה לישראל (ג' כג) ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר, ואמרו חז"ל (ילקוט שמעוני וילך, תקמ"ג) שרימו להם בזה שהתפלל על ענין זה תקט"ז תפילות כמנין ואתחנן.

והוא מה שנאמר בפסוק זה 'לאמר', כי משה רבינו התכוין להורות להם בזה הוראה לדורות, שלא יתיימש מהתפילה ואפילו כשרואים שמתפללים תפילות רבות ולא נענים ידעו שהוא מפני שעוד לא הגיעו לסכום התפילות הנדרש, ואדרבה עתה הוא העת להתחנן בכל הכוחות להתפלל עוד ועוד על זה, עד שישלמו את הסכום, ואז אז יקובל כל תפילתם על ענין זה למפרע.

והשפת אמת כתב, שמשה רבינו רצה לרמוז להם בזה שיתפללו הם עבדו שיזכה להיכנס לארץ, כי רק עליו גנוד שלא יתפלל את התפילה האחרונה, במאמר הש"ת אליו, רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה, אבל עליהם לא גנוד גזירה זו, וממילא יש להם היכולת להתפלל את התפילה התקט"ז, שיזכה משה רבם להיכנס לארץ, ועל ידם יתקבלו כל תקט"ז תפילותיו של משה על זה.

אך כלל ישראל התיימשו ואמרו, אם משה רבם לא הצליח לפעול דבר זה בתפילותיו הרבות והטהורות, אין יוכלו הם לפעול דבר זה על ידי תפילתם. ובאמת טעו בזה טעות גדולה, כי משה רבם פעל על ידי כל תפילה ותפילה שהתפלל, רק שעדיין לא השלים סכום התפילות, ואילו היו הם משלמים את התפילה האחרונה היו יכולים לזכות את רבם שיתקבל על ידם כל תפילותיו של משה.

התפילות של הדור האחרון משלימים

סכום התפילות על הגאולה

ולכן קבעו בדוקא לקרות פרשת ואתחנן בשבת נחמו, כי כיוצא בזה יכולים לטעות בענין התפילות על הגאולה, ולעשות חשבון מוטעה, שאם כל הדורות במשך כאלפים שנה לא יכלו לפעול בתפילתם את הגאולה, אין נוכל אנתנו יתמי דיתמי לפעול ענין גדול ונשגב זה של הגאולה.

אך יש לנו ללמוד מתפילותיו של משה שאין זה כך, רק באמת כל התפילות שבכל הדורות פעלו את פעולתם לטובה, רק מה שעדיין לא הגיע הגאולה, הוא מפני שחסר עדיין כמה תפילות מהסכום הנדרש, ודוקא אנתנו יכולים לזכות את כל הדורות שיתקבל תפילתם על ידי שאנו נשלמים את סכום התפילות ונוכה להגאולה מיד.

יעזור הש"ת שאכן נזכה לנחמה אמיתית נחמה כפולה ומכופלת לראות בשמחת ירושלים והמקדש, ולצאת מן הגלות המר לגאולה המאירה והשמחה, בביאת משיח צדקנו ובנין בית המקדש במהרה בימינו, במהרה בימינו

בריש פרשתו כתיב (ג' כג-כ) ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר. אזני ה' אותה החלות להראות את עבדך את גדלך ואת ירך החזקה אשר מי אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורתך. אעברה נא ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן הרה הטובה הזה והלבנון. ויתעבר ה' בי למענם ולא שמע אלי ויאמר ה' אלי רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה.

הנה יש להתבונן למה נקבע ששבת נחמו יהיה תמיד בפרשת ואתחנן, לכאורה איזה שייכות יש בין פרשת ואתחנן לענין נחמת ישראל.

איך יתכן שעוד לא נתקבל תפילה

הרבים במשך כאלפים שנה על הגאולה

ואפשר לבאר על פי מה שהאריך המב"ט בספרו בית אלוקים (שער התפילה פרק יז) לבאר, איך יתכן שהגם שכבר כמעט אלפים שנה שכל כלל ישראל מתפללים שלשה פעמים בכל יום בציבור על הגאולה, בברכת גואל ישראל, ומהר לנאלט כו', וכן בברכת וירושלים עירך ברחמים תשוב, את צמח דוד עבדך, ועם כל זה אין אנתנו נענים ואין תפילותינו מתקבלת, למרות שיש כלל בידני, שחזקה על תפילת הציבור שאינה חוזרת ריקם.

ואי אפשר לומר שהוא מפני שמתפללים על הגאולה רק מן השפה ולחץ בלא כוונה, שהרי במשך הדורות הרבים מן החורבן ועד היום בודאי נאמרה התפילה בכוונה על ידי קהילות הקדושות ועל ידי צדיקים וישרים.

ומבאר המב"ט באריכות שבאמת שום תפילה מכל רבבות תפילות אלו אינה חוזרת ריקם, ובודאי כל אחד יקבל שכר על מה שהתפלל על גאולתו של ישראל ועל צער השכינה. רק הטעם שעצם התפילה על ביאת המשיח אינה מתקבלת כי זה דבר התלי בכל כלל ישראל, שכולם צריכים לחזור בתשובה ולהתפלל בכוונה על ביאת המשיח, ורק אז נוכל לזכות לגאולה השלימה, והוא כמו גזר דין שיש עמו שבועה שאינו נקדע אפילו על ידי תפילת הציבור.

יש סכום תפילות שצריכים

להתפלל על הגאולה וכשיושלם הסכום יבוא מיד

אך הלילה לנו להתיימש ולומר, שהיות וכאלפים שנה כבר מתפללים על הגאולה ואין התפילה מתקבלת, אם כן מה נוכל אנתנו בדור האחרון לפעול בתפילותינו על הגאולה. כי דוקא אנו הדור האחרון, יכולים לפעול שיקובל למפרע כל התפילות שהתפללו במשך כל הדורות על הגאולה.

דהנה היות שענין הגאולה הוא דבר יקר וגדול הערך, לכן צריך שיהיה על זה ירבי תפלות דוד אחר דוד, עד שתקובל כל התפילות על הגאולה. ויש קצבה ומספר כמה תפילות צריכים ישראל להתפלל על הגאולה עד שתתקבל בקשתם. והדוד הוא שיוזכו להשלים על ידי תפילתם סכום התפילות הנדרש, הם יהיו הדוד שיוזכו להגאולה בפועל. לא מפני שהם עצמם התפללו על הגאולה, רק מפני שבכל הדורות כולם התפללו על זה, ועל ידי כולם נשלם מספר וסכום התפילות שצריכים על זה.

ונמצא דכשתתקבל התפילה בדור האחרון, יהיה נחשב שנתקבלה עתה התפילה של כל הדורות מאחר שכולם כאחד גרמו שיושלם סכום ומנין התפילות. ע"כ דברי המב"ט, ועיין שם עוד באריכות.

על כניסת משה לארץ ישראל היה

נצרך סכום של תקט"ז תפילות

על פי זה אפשר לבאר, דלכן קבעו ששבת נחמו יהיה תמיד בכל שנה בפרשת ואתחנן, כי בפרשה זו רואים ממש ענין זה שיש סכום ומנין קצוב של תפילות שהאדם צריך להתפלל על ענין אחד עד שיקובל תפילתו, וכשהוא

משתתף בצער השכינה כ"י (ש"ס).
ט. זמן חצות הוא תמיד באמצעות הלילה ממש בכל מקום, ואפילו בלילות הארוכות או הקצרות, והיא י"ב שעות אחר חצי היום (ס"ב סק"ט.)

י. אם אינו יכול לקום בחצות, יקום בראש האשמורה השלישית (ש"ע ר"ב סוה"ת ס"ז.)

יא. אף מי שלא נתעורר בנקודת חצות אלא אחר שעה או ב' שעות צריך לקום באותה שעה, ולא יאמר כיוון שלא נתעורר בנקודת חצות ישרא ישן, אלא כל מה שמקדים בקימה מן השניה עדין ט"פ, ואם גם זאת אינו יכול לפחות ישתדל לקום קודם עלות השחר כדי שיכול לומר תיקון חצות ולהכיר לילה ויום בתורה (סוה"ת סק"ח.)

יב. בשעת הדחק אף שעלה עמוד השחר, יש קצת מציאות לתיקון (ש"ע"ת סק"ז בשם הר"י.)

יג. והנה הגם שהזמן המובחר הוא בחצות האמיתי דוקא אף על פי כן אין זה לעכב, אלא תחילת זמנה היא מתחילת האשמורה התיכונה כמ"ש בזה"ר פ' ויקהל, שהן שתי שעות לפני חצות האמיתי בקיץ ובחורף, וסוף זמנה נמשך עד אור היום למי שלא היה יכול להקדים כמ"ש בפ"י עין חיים, ולשומעים יונעם ותבא עליהם ברכת חז"ל שכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחה לעתיד דכתיב שמוח את ירושלים וגילו בה כל אוהביה שישו אותה משוש וגו', כן יהי רצון אמן (ש"ע ר"ב ספ"ק סוה"ת.)

יד. בסוף הלילה יבקש צרכיו (ס"ב סק"ט.)
טו. אם נתאחר לומר התיקון עד קרוב להגץ החמק, יאמר המזמורים לבד וידלג התינות (ס"ב סק"ט.)

טז. חבורה שנתחברו יחד לומר תיקון חצות בציבור, אין למנעם ואדרבה ברוב עם הדרת מלך. וטוב יותר שיאמרו את התיקון בבה"כ משיאמרוהו בחדר הסמוך לו, דבה"כ קדיש ט"פ, וגם שיהיו מעשרה הראשונים בבית הכנסת (ס"ב סק"ט.)

יז. הגיעוים בלילה צריכים ביחוד להזהר מאוד מאוד משיחת חולין (ס"ב סק"ט.)

יח. אה"כ יאמר, אני מאמין באמונה שלימה בנחמת ציון, אלוקינו ברחמינו נחמנו ויחדש עלינו מלכותו מהרה (ברכ"י ס"ח.)

יט. כתב הש"ת, בכל סעודה יאמר על נהרות בבל, ובשבת וכן בימים שאין אומרים בהם תחנון, יאמר שיר המעלות בשבו ה' וגו', והעיקר שיעד מה קאמר, כי אחר כונת הלב הן הדברים (ס"ב סק"א.)

כ. ולא אמנע מלהביא מאמר אליהו הנביא זכור לטוב (תנא דבי אליהו פ"ד) וז"ל אמרו כל חכם מישראל שיש בו דבר תורה לאמיתו, ומתאנה על כבודו של הקב"ה, ועל כבודו של ישראל שנחמטע, כל ימיו, ומתאנה ומצר לכבוד ירושלים ולכבוד בית המקדש, ולישועה שתצמח בקרוב ולכנוס הגלויות, וזכה לרוח הקדש בדבריו, והוא דבריו במסילת ישרים (פ"ט) ע"ש, וע"ע בשינוי לשון קצת בספר אורחות צדיקים (ש"ע הדאגה) והדברים נוראים למתבונן בהם (טיב הלכה.)

וגרסין במסכת יומא (נד): "אמר ריש לקיש, בשעה שנכנסו נכרים להיכל, ראו כרובים המעורין זה בזה כו". כלומר, שמצאום באחדות ובאהבה וחביב, כאיש אחד בלב אחד.

הקשה בחידושי הריטב"א על אזהר, זה לשונו: "הקשה הרב בן מינא"ש ז"ל, דהא בבבא בתרא (נב.) אמרינן שלא הוו 'פניהם איש אל אחיו, אלא כשהיו עושין רצונו של מקום". כלומר, שטקשה ר"י מינאש מתלמוד ערוך לפנינו בבבא בתרא שם בסתירת הפסוקים שכאן נאמר 'פניהם אל הבית' - כלפי פנים הבית, והא כתיב (דברים ב ג ט) 'ופניהם לבית'. לא קשיא כאן בזמן שישיראל עושין רצונו

של מקום שאו 'פניהם איש אל אחיו' פנים אל פנים באהבה וחביב, 'סימן שהקדוש ברוך הוא אוהב את ישראל' (שב"ש שם). כאן בזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום, שאז הם הופכים את פניהם אל תוך הבית. ומכאן טקשה ר"י מינאש, כיצד יתכן בזמן החורבן הגדול כשנכנסו הנכרים בחמה שופכה אל תוככי היכל ה', שמצאו את הכרובים 'פניהם איש אל אחיו', הרי אין לך זמן גדול יותר שאין ישראל עושים רצונו של מקום מיום חורבן בית המקדש, בעת שבאו גויים בנחלתך וטמאו את היכל קדשך, וכד"א בו (תהילים עג ה) 'עד מה ה' תאנף לנצח תבער כמו אש קנאתך'! ברם חירצו בספרים הקדושים שאדרבה כאן צפון סוד האהבה הגדולה שאוהב הקב"ה את ישראל, שאף כשמוכיחים ומיידים את זה אלא כמלבוש חיצוני, אבל במסתרי לבב בבתי גוואה, שם בקודש הקדשים פנימה, תמיד אוהב השי"ת את בניו אהוביו עד מאוד.

וכמ"ש בספ"ק 'דברי בינה' (פרשת ויקהל): "הכרובים הוא 'כרביא', שהיא דמות פרצוף תינוק, להראות שבאמת מקור אהבת השם יתברך לישראל הוא כמו שאוהב האב לתינוק, אף על פי שהתינוק עושה שטותים, הכל הוא שמחה לפניו, כמו כן הוא אהבת השם יתברך לישראל". ברם תנאי אחד גדול התנה הכתוב בזה: ובלבד שיהיו 'פניהם איש אל אחיו' - שיש ביניהם אחדות ואהבה. כי כשהבנים מתקוטטים ביניהם במריבה ובמחלוקת ח"ו, הרי מוכרח האב להתערב ביניהם ולגזור בהם ח"ו. הוא שהכתוב מעיד בנו, כיצד יהיו 'הכרובים פרשי כנפים למעלה סככים בכנפיהם' לנטון ולשמור על בית ישראל, ולהעלות את תפילותיהם למעלה לפני סכא הכבוד ב"ה. - כאשר 'פניהם איש אל אחיו, באהבה ואחוה שלום ורעות.

שורש כל החורבנות וכל הייסורים הקשים בנפש שאנו עוברים בגלות המד הזו, הלא הוא 'שנאת חנם' רחמנא ליצלן (ויסא טו). ובפרט כיום בדורותינו אנו דו"ק 'עקבתא דמשיחא', שכל אוויר העולם מתמלא באש שנאה ומחלוקת, ובמקום שהיה 'פניהם איש אל אחיו, הרי רואים אנו בהיפך רח"ל 'אחוריהם איש נגד אחיו... כ"א (שמואל א. י. ט) 'הנה היתה חרב איש ברעהו, מוקפה גדולה מאד'! ה' ירחם.

בעמדנו כה בהאי שבתא קדישא 'שבת נחמו', בה מתנחמים ישראל קדושים מבקשים ומתחננים על גאולתנו ועל פדות נפשנו. הנה נב נתחזקה נא יחדיו בלב נאמן לתקן את עיקר שורש יסוד החורבן, נהפוך נא את פנינו לטובה, שיהיו 'פניהם איש אל אחיו' בתן וברצון, בשלום ובשלחה. כתפילתו הנוראה של איש האלקים מרן הרבי ר' אלימלך ז"ע (ויהי קודם התפלה): "שגתיה אהובים זה לזה אהבת אמת, אהבת ישר, אהבה המביאה לנו לישר עבודתך". הנה נסירה נא מלבבנו אותו יצר הרע המתסס בכל כוחו ובכל מקום את אש המחלוקת! נהדוף מאיתנו בעוז אותו מלך זקן וכסילי, נרבה נא בשלום ובאהבה, אהבה בין איש לדעהו, בין איש לאשתו, בין אב לבניו, בין איש עם שכנו, וביחד עם כל בית ישראל כולם אהובים כולם ברורים נוכח מהרה לקבל פני משיח צדקנו, ובכפלים ינחמנו, יבנה את בתינו, בית קדשנו ותפארתנו, במהרה בימינו - אמן ואמן.

- > < -

ציון קדשו של התנא האלקי 'רבי מאיר' ז"ע בעיה"ק טבריא ת"ו, מסוגל הוא מאוד לקנן מידת 'אהבת ישראל'. כאשר זו היתה מידתו של רבי מאיר ע"ה לקרב את בית ישראל באהבה מאוד, ולפעול עבורם תדיר נסים ונפלאות בגשמיות וברוחניות, כאשר אספרה כאן בציון המצוינת מעט בפניכם, וכאשר רוחו חופפת עלינו כשאנו חוסים תחת צילו, הוא יותר מסוגל להתדבק בדרכיו.

ולכן נקרא כידוע 'רבי מאיר בעל הנס', על שם כוחו המופלא בגזירת עיריין לחולל ניסים ונפלאות. כאשר ידוע ומפורסם בכל בית ישראל בעתות צרה

ומצוקה, ובכל עת מצוא, לתת צדקה לנשמת 'רבי מאיר בעל הנס', או להתפלל להשי"ת בזכותו, כאשר שגרה תפילתם של ישראל בפייהם: "אלקא דמאיר ענני!"

ומסופר על הגה"ק מרן המהר"ל דיסקין זצוק"ל 'השורף מבריסק' ומרא דארעא לישראל, שתדיר היה מונח על שולחן קדשו קופת צדקה של רבי מאיר בעל הנס, וכשהיה מתקשה בדבר הלכה או בהבנת הסוגיא על בוריה היה משלשל מטבע לקופת צדקה זו, ונושא תפילה קצרה לפני השי"ת שיזכה להבין הדבר, והכל מכוון זכותו של אותו זקן 'רבי מאיר בעל הנס'.

פניהם איש אל אחיו - באהבת ישראל!

בפרשת תרומה במעשה הכרובים, דיבר הכתוב (שמות כה, כ) לאמר: 'יהיו הכרובים פרשי כנפים למעלה, סככים בכנפיהם על הכפרת, ופניהם איש אל אחיו, אל הכפרת יהיו פני הכרובים'.

על דרך שרמזו הצדיקים במ"ש בפ"ה דסוטה (טב) בפסוק (שפלי יב טו) "דאגה בלב איש ישחנה. - רב אמי ורבי אסי, חד אמר 'שיחנה' [כסו יסחנה] מדעתו, וחד אמר 'שיחנה' לאחרים. ופירושו ע"פ מ"ש (תהילים טו) 'מאן אחרים רבי מאיר' - והיינו שנתן הכתוב העצה כאשר הדאגה מוכרסמת בלב איש, כיצד יסחה מדעתו - על ידי 'שיחנה' לאחרים, מאן אחרים רבי מאיר, לומר שבכל עת צרה ודאגה, יתן נדבותו לשם 'רבי מאיר בעל הנס', ובוזה יציל מדאגתו.

וביארנו בספרים רז סודו המופלא של 'רבי מאיר בעל הנס', לעמוד לימינם של כל בית ישראל לדורות עולם, להושיעם ולרוממם מחמת מידת 'אהבת ישראל' שבערה בלבבו כל ימי חייו, שהיה עומד תמיד במסירות נפש לטובת ישועת ישראל, ולכן זכה שינשא שמו לתהילת נצח בפי כל, 'אלקא דמאיר ענני!'

טיב המעשיות ממסירות נפשו לטובתם של ישראל רבות הן, ואציגה נא בפניכם כאן כמה מהם:

זה החלי בעזר צורי וגואלי, גרסין בפ"ק דעבודה זרה (יח.) ברורית אשתו של רבי מאיר, בתו של התנא האלקי מעשרה הרוגי מלכות רבי חנינא בן תרדיון, אמרה לו רבי מאיר, זילא בי מלחא [פחותה כבוד היא לי] שיושבת לה אחותי בשבי וניתנה שם לקלון רח"ל, ועליו לטכס עצה בדבר כיצד להוציאה משם. יצא אפוא רבי מאיר, נטל בידו שלשה קבים של דיגרים והלך אל אותה 'קובה' שישבה שם אחות אשתו בצרה ובשביה ובהשפלה נוראה. וקיווה רבי מאיר בגדל 'אהבת ישראל' שבליבו שזכות עמידתה האיתנה על משמר יסוד קדושת היהדות בעוזה וגבורה, יוכל לפעול עבורה את הנס הגדול ולהוציאה לחירות.

התלבש לו רבי מאיר בפאר והדר עד שנראה כמו 'פרש' מלכותו, ולאחר שבירר על מקומה המדויק של אותה צדקת בתו של רבי חנינא בן תרדיון, ומצא אותה בקדושה ובטהרה. ניגש אל השומר האחראי, שהופקד מטעם המלכות לשמור על אותה ריבה בת גדולים בשביה, והחל לשוחח עימו עליה, וביקש ממנו לשחררה לחירות ולהביא אותה אליו. אמר לו השומר, מפחד אני ממורא המלכות, שבודאי יחייבוני על שלא שמרתי עליה כראוי!

אמר לו רבי מאיר, הנה לך כאן צרור נאה והגון של שלשה קבים דיגרים טבין ותקילין; חצי מן הסכום יאה בידך כדי לשחד את השלטונות בכל עת שיעלילו עליך, ואילו את החצי השני השאר בשבילך, עבור שחרורה של זו. שאלו השומר, ומה אעשה אם לא יספיק סכום הדיגרים שנתת לי בשביל אותו 'שוחל', הרי ידוע היטב גדל תאוות הבצע שלהם, שירצו עוד ועוד... ומה אעשה אז כיצד אשחד את השלטון?

על כך ענה לו רבי מאיר בהן צדק, ו'באהבת ישראל' שבליבו יצא בעוז להצלת בת ישראל, ואמר לשומר: בכל פעם שתקלע למצב ביש שכוח, אמור והתפלל להשם: 'אלהא דמאיר ענני! ובכך תינצל מהם.

אמר לו השומר, ומנין לי שאכן אוכל להינצל בתפילה קצרה זו? וכיצד תוכל להוכיח לי זאת?

אמר לו רבי מאיר, הנה אוכיח לך זאת כאן ועכשיו! היו שם בקרבת בית הסוהר הגדול, כלבים אימתניים שהיו אוכלי אדם, ומסוכנים עד מאוד! לקח רבי מאיר צרור של עפר וזרק על אותם כלבים כדי להרגיזם והם כמובן התעוררו וקפצו בכעס נורא והחלו לרוץ לעברו! אולם כאשר התקרבו אליו אותם כלבים אכזריים בהמת זעם ורצו לזנק עליו ולטורפו חיים פתח רבי מאיר את פי קדשו בתפילה נרגשת לקח חן, ואמר: 'אלהא דמאיר ענני! באוהה שעה הסתובבו להם תיכף הכלבים הרשעים הני כלבין דחציפין, וחזרו למאורתם כלעומת שבאן, ובכך ינצל רבי מאיר בעל הנס ממוות בטוח.

כראות השומר את גדל כוחו של רבי מאיר, נענה לבקשתו ואכן שחרר את יסותו בת ישראל כשרה, ונתן אותה לרבי מאיר.

| הפך בעבוד הבא |

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

'ורחמיו על כל מעשי'ו'

ביום שלישי ערכתי את הקניית לשבת על מנת שנוכל להתארגן מוקדם עם הבישולים וכל ההכנות הכרוכות בכך, חיכיתי עם קניית עופות ליום חמישי כדי שיהיה טרי לכבוד שבת, ביום חמישי בערב נכנסתי לחנות על מנת לקנות עופות טריים, ניגשתי לקצב כדי להזמין עופות. הוא התנצל ואמר שהיה אמור להגיע, אבל משום מה המשלוח התעכב ויתכן שבכל רגע יופיע הנהג משאית עם העופות הטרשים, התאכזבתי והמתנתי בצד כמה דקות לראות אם אכן יגיעו העופות.

בעודי ממתין לעופות הטרשים קלטתי אישה חרדית מחזירה מצרכים למדפים. תחילה חשבתי שמדובר בעובדת של הסופר, אבל אז ראיתי את הבן שלה כבן שתיים עשרה מסייע לה בהחזרת המוצרים למדפים, וזה עורר אצלי נורה אדומה. לא יכולתי לסבול את המראה הזה ותיכף פניתי אליה בטון שקט ושאלתי: "למה את מחזירה מוצרים למדף? נתקעת בלי כסף?!" "כן" היא השיבה בטון שקט וכאוב.

מסתבר שבסוף החשבון ראתה שהגיעה לתקרה של כרטיס האשראי כך שעליה להשיב מוצרים למדף... תיכף נתן לי הקב"ה מחשבה טובה, אמרתי לה: "אני לא מאמין איזו השגחה פרטית!!! בדיוק היום מישוה נתן לי חמש מאות שקלים להעביר לאדם שצריך את הכסף, והנה משמים אעביר את הכסף אליך!!!!" היא שמחה מאוד, והורתה לבנה לעזור לה לאסוף בחזרה את המוצרים שהחזירו למדפים (לא היה שם שום מותרות, ממש מוצרי בסיס), ונתתי לה את הסכום המדובר. לשמחתה לא היתה גבול!!!

אני כבר הבנתי שלא באתי לקנות עופות טריים, כי אם להיות שליח משמים למשפחה נזקקת שיהיה להם אוכל לשבת קודש...

אם כבר שלחתי סיפור אזכיר עוד סיפור השגחה קצר. שלחתי הודעה לאחראי בארגון חסד גדול בבקשת עזרה במתן תרופות יקרות לחולה במצב קשה, משום מה הוא לא הגיב לי. כעבור שבוע החלטתי להרים טלפון ולשאל מה קורה... הוא ענה בלחץ: "אין לי זמן לדבר ואני לא יודע מדוע ענית לטלפון, ישנם שני משלוחים של מזון שאמורים להגיע ליעדם ואין מתנדבים זמינים!!! אולי אתה באזור?!"

בדיוק הייתי באזור ובדרך לאזור של המשלוחים. נסעתי לאסוף ולפזר את המשלוחים ועל הדרך שאלתי מה עם ההודעה ששלחתי לגבי התרופות?! תיכף הוא השיב לי שענת לי מיד ההודעה ושלח אותי לאדם הנכון...

עתה הבנתי שלא ראיתי את ההודעה שלו כדי שאתקשר, והמשפחות האלו יקבלו את מה שהם צריכים!!! הכל מדויק מאת הבורא יתברך!!! בעל המעשה: ל.ב.

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזנח לשלוח אל ר' שפתה סמואלס בפקס: 15326517922 או ל: o.y.wines@gmail.com

לבסוף, נודע הדבר בבית המלך, שאותו שומר מעל בתפקידו ושיחרר לחפשי את בתו של רבי חנינא בן תרדיון, שהיה מנשיאי ישראל ובתו בת גדולים הייתה שבויה זו יקרב בעיניהם. תיכף נתנה הפקודה ופולגות חיילי משמר המלכות יצאה תפסה את השומר והובילוה אל בית המלכות שם נשפט לאלתר למוות!

ברם ברגע אחרון כשהעלוהו אל הגרדום וכבר החלו לכרוך סביב צווארו את חבל התליה, נזכר השומר מהסגולה הטובה שהעניק לו רבי מאיר, הוא התלהב מאוד וזעק מקירות לבבו: 'אלהא דמאיר ענני! והנה לפתע לא יכלו התליינים להמשיך במלאכתם, ללא שום סיבה מובנת, וניתנה ההוראה להורידו מן הגרדום!

אמרו לו התליינים לשומר, מהו 'לחש' זה שזעקת כאן? ומתי הסיבה שאין אנו מצליחים לתלות אותך? – או אז גילה להם השומר, את כל אותו מאורע שאירע על עם התנא האלקי רבי מאיר בעל הגם ז"ע, ע"כ.

ללמדך גדול מידת 'אהבת ישראל' של רבי מאיר, שיצא וטרח בכל אותה טרחה רבת, הכל כדי להעלות ולדומם בת ישראל קודש מחרפת שבייתה.

- > * < -

עוד אספרה נא בפניכם בעת עומדו כה על ציון קדשו של האי תנא אלקי דידן 'רבי מאיר בעל הגם', (לעזר את זכותו שנוכח אף אנו לנעימה בדרתיו) טיב מעשה מופלא של 'אהבת ישראל המובהב בירושלמי' (סוטה פ"ק א הלכה ד), והנני להביא לפניכם את דברי הירושלמי שלפנינו:

רבי זבדיה חתנו של רבי לוי, היה מספר מעשה דרבי מאיר כן. התנא רבי מאיר היה דורש בכל ליל שבת קודש בבית הכנסת הגדול, ואחת מנשות העיר שנתנהה מאוד מדרשותיו הייתה מאיינה ברוב קשב לדרשתו.

שבת אחת האריך רבי מאיר בדרשתו, וכשחזרה לביתה בשעה מאוחרת מצאה שכבר כבו נרות שבת קודש.

שאל אותה בעלה, היכן היית?

אמרה לו, שמעתי את דרשתו של רבי!

אמר לה, נשבע אני שכך וכך יבוא עלי, ולא תיכנסי הביתה עד שתירקי בפניו של אותו הדרשן!

שמעה האשה את דברי בעלה והתעצבה מאוד, היא יצאה לה כן בפחי נפש מן הבית בדרכה בחזרה אל בית הכנסת הקודש, לשפוך את ליבה להתפלל לפני ה', ולבקש על נפשה ועל נפש ביתה. וכד"א (איכה ב ט"ז): 'שִׁפְכִי כַמֵּים לַבַּיִת, נִכַח פְּנֵי ה', שְׂאֵי אֵלָיו כִּפְּךָ עַל נֶפֶשׁ עוֹלָלְךָ!'

באותה שעה נגלה אליהו הנביא זכור לטוב לרבי מאיר, ואמר לו, הרי בגללך יצאה אותה בת ישראל מביתה, וסיפרי לו את כל פרטי המעשה.

מה עשה רבי מאיר, הלך וישב לו בפתח בית המדרש הגדול, וכשהגיעה שם האשה בדרכה לעזרת הנשים עשה עצמו רבי מאיר כמי שעינו כואבת לו מאוד, והכריז בקול רם: כל היודעת ללוש על העין תבוא ותלחשי! (בדרך נשים צדקניות הלוחשות בדיקתן בססלה לרפי העין).

אמרו לה שכנותיה, הנה ישועותך! גשי נא אל רבי מאיר, תלחשי לו איזה לחש, וכך תוכלי לירוק אל תוך עינו כמצות בעליך!

באה האשה המסכנה והעלובה, שבעלה זרק אותה זה עתה בבושת פנים מן הבית, והתקרבה בפיך ברכים אל התנא הק' רבי מאיר, שאל אותה ר' מאיר בנועם האם חכמה את ויודעת ללוש בעין?

אך מרוב הפחד שנפל עליה מאימת ומידת הצדיק, הודתה על האמת שאינה יודעת כלום בזה!

אמר לה רבי מאיר, הנה אסביר לך כיצד לחשים בעין... ורקוקים אל תוכה שבע פעמים! וכך היא מותרפת...

לאחר שעשתה כמצוותו של רבי מאיר בדחילו ורחימו ורקקה בפניו, אמר לה: חזורי נא בתי אל בעלך, תרגיעי אותו סמקעסו ואמרי לו:

אתה אמרת לי לירוק רק פעם אחת והנה הוספתי אני ורקקתי בפניו שבע פעמים ככה!

אמרו לו תלמידיו, רבי, האם כך מבזים את כבוד התורה? אילו היתה אשה זו נכנסת ומספרת לנו את עניינה, האם לא היינו מביאים את בעלה ומלקים אותו! [מכת מרדות] על הספסל! [על ביווי הרכם] עד שיתפייס ויתרצה עם אשתו?

פתח רבי מאיר את פיו והאיר עיני חכמים בתורתו, ואמר להם לתלמידיו: וכי לא יאה כבודו של מאיר ככבוד קונו! ומה אם השם הקודש שנכתב בקדושה וטהרה, אמר הכתוב שימחה על המים [גבי סוטה] בשביל להטיל שלום בין איש לאשתו, כבודו של מאיר לא כל שכן! ע"כ.

צא ולמד מתוך צפונות טיב מעשה נפלא זה, עד היכן מגעת מידת 'אהבת ישראל' של רבי מאיר בעל הגם, ענוותנות ושפלות רוחו ולבבו, שהיה מוכן לבזות את עצמו כל כך, בשביל הצלת בית נאמן ישראל, ולהשכין שלום בין איש לאשתו!

- > * < -

ושוב מעשה ברבי מאיר (תנח"ה טו), שאמר לרבו 'אחר' [אלישע בן אבייה] כשיצא לתרבות רעה, שדברי תורה הללו קשים הם לקנותו ככלי זהב וכלי פז, אבל נוחים הן לאבדן... וכדומת 'כלי זכוכית' שהולכים ונאבדים מרע על ידי שבידה... [ורם לו בכך שצריך להודו בתורתו ובקדושתו, כדי שלא ייטבר ויפסד כל מה שיש בידו].

אמר לו אחר לרבי מאיר, הרי רבי עקיבא רבך לא אמר כן! אלא בהיפך, ומה כלי זהב וכלי זכוכית הללו, אף על פי שנשתברו יש להם תקנה, אף תלמיד חכם אף על פי שסרת יש לו תקנה!

אמר לו רבי מאיר, אם כן אף אתה שסרת חזורי כן לשוב בתשובה! אמר לו, כבר שמעתי בת קול שיצאה מאחורי הפרגוד: שובו בגינם שובגים! (ירמיה ג ט) – חוץ מאחר!

והנה באחת השבתות היה אחר רוכב על הסוס בחילול שבת, ורבי מאיר תלמידו מולך אחריו ללמדו תורה מפיו. [כי אף על פי שיצא לתרבות רעה לא עזב את תורתו, כסבאיר שם בסוגיא שהיה גדול בתורה, אבל קלקל את מעשיו בעבירות קשות רח"ל ע"ש].

כיון שהגיע לתחום שבת, אמר לו אחר: מאיר! חזור לאחוריי, שכבר שיערתי בעקבי סוסך, שעד כאן תחום שבת.

אמר לו רבי מאיר לאחור: אף אתה חזור בך! אמר לו, הלא כבר אמרתי לך ששמעתי מאחורי הפרגוד "שובו בגינם שובגים" – חוץ מאחר!

תקפו רבי מאיר לאחור והכניסו כן לבית המדרש, אולי יחזור בו וישבו בתשובה [מדרש"א על אהרן]. ומצא שם את ההוא ינוקא, אמר לו אחר לינוקא: פסוק לי פסוק!

אמר לו הינוקא: 'אין שלום אמר אליהי לךשעים!' (ישעיה נג, כא) [כלומר שלא תועיל לו התשובה, ע"ש].

שוב הכניסו רבי מאיר לבית מדרש נוסף, ואף שם אמר לו לינוקא: פסוק לי פסוק!

הקריא לפניו אותו ינוקא את הפסוק שבספר ירמיה (ב כב): 'כִּי אִם תִּכְבְּשֵׁי בְנֵי נֶגֶד, [מן אדמה רבה שסבבים בו] וְתִרְבֵּי לָךְ בְּרִית [שם על עשב המנקה] נִקְתָּם עֲוֹנָךְ לִפְנֵי [עֲדִיין עוֹנָךְ לִפְנֵי כִסֵּאם] נָאִם ד' אֱלֹקִים. – כלומר, שלא תועיל לך התשובה.

ושוב נכנסו כן לשלוש עשרה בתי מדרשות שבכולם פסקו לו את הפסוקים לרעתו של אחר, לומר שאין לו תשובה ואין לו תקנה!

[ואף על פי כן לא היה צריך 'אחר' להתחשב עם אותה בת קול, כנודע: מהבעל שם טוב הקדוש ז"ע, שהיה לו רק ניסיון להחיות לראות אם תעצם ויתגבר, כדקיימא לן (פסחים פו):

'כל מה שיאמר לך בעל הבית [הוא מלך העולם] עשה, חוץ מצ"א" – אפילו בעלך עצמו כביטול אוצר צ"א ממוציאת! והתקש בעוה זקודשה דמתני כלפי שמיא (סנהדרין קה), והקובל ברוגז, כפי שהוכיח משה הנביא בחתירה המיוחדת שנתורה לו מחמת כסא הבגד (סנהדרין קא: ירושלמי סנהדרין יב, ב), והדברים עתקין].

וכשמצא רבה בר שילא את אליהו הנביא, שאלו מה עושה הקדוש ברוך הוא?

אמר לו אליהו, אומר דברי תורה מפיהם של כל החכמים אבל לא מפיו של רבי מאיר. אמר לו ומדוע? אמר לו אליהו, מפני שהיה לומד מפיו של אחר לאחר שיצא לתרבות רעה.

אמר לו רבה, והרי רבי מאיר דומה כמי שמצא רימוג, שאת תוכו אכל, ואת קליפתו זרק?

אמר לו אליהו לרבה, אכן זה עתה שמע הקדוש ברוך הוא לקולך, וברגע זה אומר הקדוש ברוך הוא בפמליא של מעלה: מאיר בני כן הוא אומר [בחוב 'אהבת ישראל' המביעה בלבבו]: בזמן שאדם מצטער ופורענות באה עליו בעונו, שכינה מה לשון אומרת ובאיזה לשון היא קובלת עליו: 'קלני מראשי קלני מזוהלי!' [כאדם עיף וצע, האומר ראשי כבד עלי וזוהי כבדה עלי] ואם כך מצטער הקדוש ברוך הוא על דמן של רשעים שנשפך, קל וחומר על דמן של צדיקים שנשפך, ע"כ.

למדנו אפוא מתוך 'טיב' כל אל המעשיות, עד היכן מגעת מסירות נפשו של רבי מאיר ומידת 'אהבת ישראל' שלו, שהיה פועל ומשתדל במסירות נפש עצומה לקרב את אחר להחזירו בתשובה ולהכניסו תחת כנפי השכינה, והיה זועק ומתחנן עבורו שוב ושוב חוזר בך, חוזר בך! – הגם שמחמת עבודתו זו לא היה הקב"ה אומר תורה משמו, לא שת אל ליבנו, ויקרבו לאחר בכל הכוחות כד"א (ש"ב יד, ד'): 'לֹא יֵשֵׁא אֱלֹקִים נֶפֶשׁ, וְחֹשֶׁב מַחְשָׁבוֹת לְבַלְתִּי יִדַח מִמֶּנּוּ נְדָה! לומר שאפילו הנידת שכבר הוכרזו עליו שובו שובו חוץ מאחר, גם הוא לא יזדח ממנו יתברך חלילה. – ואכן טרח שם רבי מאיר מאוד אף לאחר פטירתו והתפלל בעבורו עד שהעלה את תיקונו נשמתו של אחר, עיין שם.

ומכאן, מצוין קדשו של האי תנא עילאה, אקרא בקול גדול לכל איש ישראל, לקרב ולקבל את כל אחד ואחד מישראל באהבה בנועם ובסבר פנים יפות 'פניהם איש אל אחיו! לקרב את כל איש יהודי לה ולתורתו, יהיה מי שיהיה, כדי שלא ידח ממנו נדח! כדרך שהיה רבי מאיר טורח כל ימיו מבקש ומתחנן לפני אחר [אלישע בן אבייה]: חוזר בך! חוזר בך! ושוב משכו לשלושה עשר בתי כנסיות [כנגד י"ג מידות של רחמים] כדי לקרבו בסבר פנים יפות לה ולתורתו, אסור לו ח"ו לרחק שום יהודי!

- > * < -

וכמו שהעדתי בפניכם, סגולה גדולה היא על ציון קדשו של רבי מאיר בעל הגם, לקנין מידות טובות וישרות ולרכוש מידת 'אהבת ישראל, בענוה ישרה נמיכות לב ושפלות רוח. וכל מי שמקנת בו ח"ו מידת הגאווה ונסות הרוח וחש בקרבו התנשאות וגבוהות לב רח"ל, יבוא כאן בציון הקודש, ישבר לבבו בקרבו ויתחנן כעני בפתח שיתן לו הש"ת שפלות רוח, כדי שתיכנס בו מידת הענוה וההכנעה. על דרך ששנינו בפרקי אבות ריש פרק שיש"י: 'רבי מאיר אומר, כל העוסק בתורה לשמה וזכה לךברים הרבה, ולא עוד אלא שקל העולם שלו כדאי הוא לו, ונקרא רע אהוב, אוהב את המקום אוהב את הבריות משמח את המקום משמח את הבריות ומלבישתו עיניה ויראהו, וכו', והנה צנעו ואך רות, ומולח על עלבוננו, ומגדלתו ומרומקתו על כל המעשים'.

והיו רצון שנוכח להתדבק אף אנו במידותיו התרומיות של רבי מאיר בעל הגם אשר מאיר תדיר עיני ישראל בתורתו וקדושתו, ומאיר ומזריח אור מופלא בלבבות ישראל, לקרבם באהבה, שיהיו 'פניהם איש אל אחיו! ולפעול לישראל ישועות וניסים רבבים, בכל משאלת לב לטובה בכלל ובפרט, עדי נוכח מהרה שרבי מאיר בעל הגם ע"ת, יחיש לנו את הגם הגדול והגורא, בביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

[והשתחוות על ציון קדשו של רבי מאיר בעל הגם ע"תק שטי"א ח"ו]

מזמן טוב
הספר אצלך
אם אלוט דני משלוח

מזקד הזמנות ספרים
של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
קו ההזמנות של מכון טיב 0733-22-76-09

יר"ל ע"י קהילת שבת בית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגונויך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון בפניל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173